

බෞද්ධ විහාරාම

සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

දෙවන වෙළුම

II කාණ්ඩය

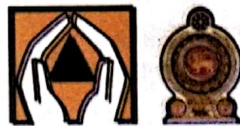

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

බෞද්ධ විභාරාරාම
සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

දෙවන වෙළුම

II කාණ්ඩය

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
2017

බෞද්ධ විභාරාරාම සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

දෙවන වෙළුම (II කාණ්ඩය)

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය ප්‍රියන්ත ගුණවර්ධන

සංස්කාරක මණ්ඩලය

සුමිත් ලියනගේ
ජයති කුමාර ප්‍රනාන්දු
අමා එච්. වන්තිආරච්චි

කළමනාකරණ සංස්කාරකවරු

හිතිඥ කරුණාරත්න හේරත්
ජයලත් මුත්තේටුවේගෙදර
ධනපාල දිසානායක
සුජීව සරත්චන්ද්‍ර
ලතා උඩවත්ත
සන්ධ්‍යා කුමාරි නවරත්න මැණිකේ

සංස්කරණ සහය

අශෝක කරුණාරත්න
ආර්. පී. අයි. කුමාරි
එම්. එස්. ඩී. මල්ගහවෙල
පී. ලතිරු ලංකනාත් පෙරේරා

එරන්දි අධිකාරී
ඩී. එම්. එස්. සංජීවනී
එස්. ටී. ආර්. ලක්මාලි
ආර්. තරංගනී ජේමරත්න

යූ. ඒ. ගයාත්‍රී සංකල්පනී
එම්. එස්. ඩී. මල්ගහවෙල
කේ. එල්. අනුෂි කල්පනී

ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවන්

ආචාර්ය මුද්ධිනි විජේසූරිය
වන්න අඹගස්පිටිය
අපිත් ජයසුන්දර
නිශාන්ත ජයවීර
සුමිත් රණසිංහ
උපුල් නිශාන්ත
කුසිත හේරත්
සමිපත් ප්‍රසන්න

වික්‍රා දඹලෙනිආරච්චි
මිත්‍රානන්ද ධර්මසිරි
ඒ.පී. දයාවතී
ශ්‍යාමලී ගුණරත්න
ආර්යරත්න මාතලේසේවා
සෙනරත් කුමාර
තිලිණ පල්ලේතැන්න

ගාමිණී ලෙනේරා
වන්දන විරසේන
අනුර කුමාර
වින්නන තිලක්
ප්‍රියන්ත කුමාර මාරසිංහ
එච්. ඒ. සී. ගයාන්
පුෂ්ප කුමාර

පරිගණක අක්ෂර සංයෝජනය හා පිටු සැකසුම

මංජුල සඳුරුවන් පීරසිංහ
මජින්ද දයානී
පබසරා හරිනි ගුණවර්ධන

කීර්තිසිරිසේන මුත්තලගේ
ප්‍රශාදිනී සමිතා
මනෝජනී පීරිස්

සුනෙන් ලක්දසිංහ
අනුරාධා හතුරුසිංහ
මාලිකා මධුහාරී

මුද්‍රණ සහය

චමේල කුමාර

සමීර ලසන්ත

කමල් ගයානාන්

කංවුක නිර්මාණය

ප්‍රථම මුද්‍රණය

©

ISBN NO

ප්‍රකාශන අංකය

ප්‍රකාශනය

- මංජුල සඳුරුවන් පීරසිංහ
- 2017 දෙසැම්බර්
- මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල
- ISBN 978-955-613-347-9
- 626
- මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල

මුද්‍රණය

- මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල, නො: 11, අතපත්තු කාර්යාලය, නිදහස් මාවත, කොළඹ 07.

පටුන

සංස්කාරක සටහන	V
සහමොපාලි මහා නිකායේ අස්ගිරි පාර්ශවයේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VI
සහමොපාලි මහා නිකායේ මල්වතු පාර්ශවයේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VII
ශ්‍රී ලංකා අමරපුර නිකායේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	VIII
ශ්‍රී ලංකා රාමසේකර නිකායේ මහානායක නාහිමිගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	IX
ශ්‍රී ලංකා පුජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගරු ජනාධිපතිතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	X
ශ්‍රී ලංකා පුජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	XI
ගරු අධ්‍යාපන අමාත්‍යතුමාගේ සුභාශිංසන පණිවුඩය	XII
මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදලේ ව්‍යාපෘති දැක්වෙන සිතියම	XIV

ගම්පහ ව්‍යාපෘතිය 587-674

අයෝකාරාමය	589
ශ්‍රී අයෝකාරාමය	591
ශ්‍රී ධර්මචිත්‍රමාරාමය	593
ශ්‍රී පුෂ්පාරාම විහාරස්ථානය	595
ශ්‍රී සුධර්මාරාමය පුරාණ විහාරස්ථානය	597
293. ශ්‍රී ස්වර්ණතිලකාරාමය	599
ශ්‍රී රාජාරාම විහාරස්ථානය	601
ශ්‍රී මහින්දාරාමය	603
ශ්‍රී ශාක්‍ය සිංහාරාම පුරාණ විහාරය	605
ශ්‍රී විජයරාජාරාමය විහාරය	607
ශ්‍රී ධම්මගච්ඡි විහාරය	609
ශ්‍රී ඛේරියංගණාරාමය	611
ශ්‍රී ගංගාතිලක පුරාණ විහාරය	613
විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානය	615
ශ්‍රී සම්බුද්ධාලෝක විහාරය	617
ශ්‍රී පූර්වාරාම විහාරස්ථානය	619
ඛේරිද්‍රෝණාරාමය බ්‍යංගම විහාරස්ථානය	621
ශ්‍රී අභයසේඛරාරාමය	623
ශ්‍රී නාගවිහාරාම විහාරය	627
ශ්‍රී සංඝාරාම විහාරස්ථානය	629
ශ්‍රී සුනේත්‍රාරාම මුලුමනා විහාරය	631

ශ්‍රී සුගත මන්දිරාරාමය	633
ශ්‍රී සුගත ශාසනාධාර විහාරය	635
ශ්‍රී ජයසුමනාරාම පුරාණ විහාරය	637
ශ්‍රී බිම්බාරාම විහාරය	641
ශ්‍රී ශ්‍රීවේන බිම්බාරාම විහාරස්ථානය	643
ශ්‍රී භංගාරාම පුරාණ විහාරය	645
විවේකාරාම මහා විහාරය	647
ශ්‍රී ජනරාජනාරාමය	651
පිහරාජ විහාරස්ථානය	653
ශ්‍රී විවේකාරාමය	655
ශ්‍රී බෝධිමංගලාරාමය	657
සිරි බෙත්තාරාමය විහාරය	659
ශ්‍රී පඤ්ඤාසාර විහාරය	661
ඒකායනමග්ග ගෝතමපුත්ත ආරාමය සේනාසනය	663
ශ්‍රී පුණ්‍යවර්ධනාරාම විහාරස්ථානය	665
දඩගමුව රජමහා විහාරය	667
ශ්‍රී අජන්තාරාමය	669
අමරවංශ බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	671
ශාසනාවර්ධන පිරිවෙත් විහාරස්ථානය	673

කොළඹ ව්‍යාපෘතිය

675-812

ඵේතිනාසික කන්දේ පුරාණ විහාරය	677
ශ්‍රී සුමනාරාම පුරාණ විහාරය	679
අනය දර්ශනාරාමය	681
ශ්‍රී ආනන්දාරාමය	683
ආනන්ද බෝධි විහාරය	685
පුරාණ ශ්‍රී මහා විහාරය	687
බෝ සෙවන විහාරස්ථානය	689
ශ්‍රී බෝධිමළු විහාරය	691
ශ්‍රී ධම්මවිජිතාශ්‍රමය	693
ගල්වන පුරාණ මහා විහාරය	695
ගනේවත්ත පුරාණ විහාරය	697
ගනේගොඩැල්ල ශ්‍රී සුනන්දාරාම පුරාණ විහාරය	699

කලුච්චන්ත පුරාණ විහාරය	701
මකුළුව පුරාණ විහාරය	705
ශ්‍රී මෙන්හාරාම විහාරය	707
මිහිඟු ශ්‍රී සම්බෝධී විහාරය	709
ශ්‍රී සුමිත්‍රාරාමය විහාරය	713
ශ්‍රී බෝධිමාලකාරාමය	715
සිරි උපෝසථාරාමය	717
ශ්‍රී සුමන පිරිවෙන	719
ශ්‍රී අභිනවාරාම විහාරය	721
විජය මංගලාරාම විහාරය	723
පැසිලියාන සුනේත්‍රා දේවි පුරාණ රජමහා විහාරය	725
ශ්‍රී විවේකාරාමය	727
කන්දේ විහාරය	729
සිරි සුනන්දාරාම විහාරය	731
සිරි තිලකාරාම විහාරය	733
සිරිසර උයන සිරි සඳහම් විහාරය	735
ශ්‍රී ධර්මරාජ විහාරය	737
ශ්‍රී මිහිඳු විහාරය	741
විද්‍යාශේඛර මහා විහාරය	743
නන්දන තපෝවනය ධර්මදූත මධ්‍යස්ථානය	749
තිලම්මහර පුරාණ විහාරස්ථානය	751
පරම ධම්ම නිවස පිරිවෙන	753
පරිධාන මහා විහාරය	755
පුරාණ ශ්‍රී ශෛලනලාරාමය	757
සිරි සුගත බිම්බාරාමය	759
ශ්‍රී ඤාණානන්ද බෝද්ධි මධ්‍යස්ථානය	765
ශ්‍රී සීල සුමනාරාමය	769
ශ්‍රී සුබෝධී විහාරය	771
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාම මහා විහාරය	773
ශ්‍රී සුමන පුෂ්පාරාම පුරාණ විහාරය	775
ශ්‍රී සුනේත්‍රාරාම විහාරය	779
ශ්‍රී විජයවර්ධනාරාමය	781
ශෛලනලාරාම විහාරය	785
ශ්‍රී ඤාණාවිමලාරාමය	787
ශ්‍රී සම්බුද්ධරාජ පුරාණ විහාරය	789

ශ්‍රී රතනසාර විහාරය	793
ශ්‍රී ක්ෂේත්‍රාරාම විහාරය	797
ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ විවේකාශ්‍රමය	799
ගොතටුව කන්දේ පුරාණ විහාරය	803
අනයසිංහාරාමය	807
ශ්‍රී විජයරත්නාරාම විහාරය	809
ශ්‍රී සම්බෝධි විහාරය	811

බදුල්ල ව්‍යාපෘතිය 813-918

ආර්යවංශාරාමය	815
අශෝකාරාමය, සොරබොරවැව	817
තික්ෂු විවේකාශ්‍රමය	821
ශ්‍රී බෝධිරාජාරාමය	823
ශ්‍රී වේදියරක්කාරාමය	825
ධම්ම නිකේතන පිරිවෙහ	827
දිවුරුම්වෙල රජමහ විහාරය	829
සේලසිසාමාරාමය	833
ගංඟාරාම පුරාණ විහාරය	835
ඉසිපතන භාවනා අසපුව	839
කලසාණාරාමය	841
ශ්‍රී බෙන්තාරාමය	843
ශ්‍රී නිශ්‍රෝධාරාමය	845
නියමිමළොර රජමහ විහාරය	847
මලංගල මහා සුදර්ශන ආරණ්‍ය සේනාසනය	849
සිරි පඤ්ඤපුද්දිප මහ පිරිවෙහ	851
ප්‍රියදර්ශනාරාමය	853
ශ්‍රී සුමංගලාරාමය	855
පුරාණ බෝධිමළු විහාරය	857
ශ්‍රී විද්‍යාලෝක පිරිවෙහ	859
සද්ධර්මාසනය විහාරස්ථානය	861
සිරි සුමිමාරාමය	863
ශ්‍රී අනයවර්ධනාරාමය	865
ශ්‍රී අනිනවාරාමය	867
ශ්‍රී අනිනවාරාමය	869

ශ්‍රී බෝධිඅංගනාරාම අසු මහා ශ්‍රාවණ මහ විහාරය	871
ශ්‍රී බෝධිමළු විහාරය	873
ශ්‍රී දිලුතු විහාරය	877
ශ්‍රී ගංගාරාම විහාරස්ථානය	879
ශ්‍රී මහින්දාරාමය	881
ශ්‍රී පියතිස්ස බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	883
ශ්‍රී සම්බෝධි විවේකාලය	885
ශ්‍රී සෙනෙවිරත්නාරාමය	887
ශ්‍රී සුධර්මාරාමය	889
ශ්‍රී සුධර්මාරාමය	891
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	893
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	895
ශ්‍රී සුමනාරාමය	897
ශ්‍රී ථූපාරාම පුරාණ රජමහා විහාරය	899
ශ්‍රී වලගම්බා පුරාණ රජමහ විහාරය	901
ශ්‍රී සුධර්මාරාම පුරාණ විහාරස්ථානය	903
සුගතවිම්බාරාමය	905
ශ්‍රී සුවිසුද්ධාරාමය	909
විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානය	911
වජිරාරාමය	913
යච්චේරිය බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	917

අනුග්‍රහය ව්‍යාපෘතිය 919-934

ශ්‍රී සම්බුද්ධ වාලුකාරාමය	921
ශ්‍රී විශුද්ධාරාම විහාරස්ථානය	923
ශ්‍රී ආනන්දය මහ පිරිවෙන	925
ශ්‍රී ජයසුමනාරාම විහාරස්ථානය	931
ශ්‍රී ජනනන්දනාරාම විහාරස්ථානය	933

මහා විභාග ව්‍යාපෘතිය	935-972
ශ්‍රී නපෝධනාරාමය	937
ශ්‍රී විජයාරාමය මහා විභාගය	939
ශ්‍රී විමලන බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	941
ශ්‍රී අශෝකාරාමය	947
මරුගල ආරාණ්‍ය සේනාසනය	949
සිරිපවර ගංගානිලක විභාගය	951
ඉසිත්ඛැස්සගල රජමහා විභාගය	953
පුරාණ බෝධිරාජාරාමය	955
ශ්‍රී ශෛලබිම්බාරාම විහාරස්ථානය	957
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	959
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	961
ශ්‍රී විමල විභාගය	963
ශ්‍රී සුගත දහමි නිකේතනය	965
ශ්‍රී මිහිඳු ජයන්ති විභාගය	967
පුරාණ අග්ගාරාමය	969
දේවානම්පියතිස්සපුර පුරාණ රාජමහා විභාගය	971

කෑගල්ල ව්‍යාපෘතිය	973-1002
ශ්‍රී මහා මහේන්ද්‍රාරාම විහාරස්ථානය	975
ශ්‍රී මහා බණ්ඩාරාම විභාගය	977
ශ්‍රී විද්‍යා ශ්‍රී මහා පිරිවෙන	979
ශ්‍රී බෝධිරාජාරාමය	981
දඹුල්ල සිරි ගෞතම දම්සත් ආරාණ්‍ය සේනාසනය	983
ශ්‍රී විජයාරාමය	985
අඹමල්ල රජ මහා විභාගය	987
ශ්‍රී ධම්මාරාමය	989
ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	991
පුණ්‍යවර්ධනාරාමය	993
ශ්‍රී චෝවාසිකාරාමය	995
ශ්‍රී සුමනාරාමය	997
ශ්‍රී සුමනාරාමය	999
රත්නපාලාරාමය	1001

මොණරාගල ව්‍යාපෘතිය	1003-1012
ශ්‍රී බෝධිචන්ද්‍රාමය	1005
කමනව ශ්‍රී පූර්වාරාම රජමහා විහාරය	1007
උණගොල්ල රජමහා විහාරය	1009

පොළොන්නරුව ව්‍යාපෘතිය	1013-1044
ශ්‍රී දෙලව්විඛාරාම විහාරස්ථානය	1017
විසුද්ධාරාම විහාරස්ථානය	1019
ශ්‍රී ශාක්‍ය මුනිත්ථාරාම විහාරය	1021
ශ්‍රී ජයබිම්බාරාම විහාරස්ථානය	1023
ශ්‍රී පියදර්ශනාරාම විහාරස්ථානය	1025
ශ්‍රී නිග්‍රෝධාරාමය විහාරස්ථානය	1027
ශ්‍රී උත්තරාරාම විහාරස්ථානය	1029
ශ්‍රී විදුර්ශනාරාම විහාරස්ථානය	1031
ශ්‍රී සුදුර්ශනාරාම මහා විහාරස්ථානය	1033
ශ්‍රී සුදුර්ශන බෝධිමළු පුරාණ විහාරස්ථානය	1037
ශ්‍රී බෝධිරාජාරාම විහාරස්ථානය	1039
ශ්‍රී සුගත බිම්බාරාම විහාරස්ථානය	1041
ශ්‍රී විවේකාරාම විහාරස්ථානය	1043

තිස්සමහාරාම ව්‍යාපෘතිය	1045-1056
ආසනකර ශ්‍රී අභිනවාරාමය	1047
තිස්සපුර විවේකාරාමය	1049
අම්බලන්තොට රන්ගිරි විහාරය	1051
ශ්‍රී සම්බුද්ධාලෝක විස්කම් පුරාණ විහාරය	1053
ශ්‍රී තිරානගම රතනසාර බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	1055

මාතර ව්‍යාපෘතිය	1057-1074
ශ්‍රී සුධර්මාරාමය	1059
සිරි මංගල පිරිවෙන	1061
සිරි රතනපාල පිරිවෙන	1063
රට්ඨපාල මහා විහාරය	1065
වේඨවිහාරාමය	1067
ශ්‍රී සුනන්දාරාම පුරාණ විහාරය	1069
ශ්‍රී අප්පඤ්ඤාරාමය	1073

අම්පාර ව්‍යාපෘතිය	1075-1106
ශ්‍රී ජයතිලකාරාම	1077
පුරාණ රජමහා විහාරය	1079
පොකුණුගල රජමහා විහාරය	1081
ශ්‍රී සුමනාරාම පුරාණ විහාරය	1083
ගල්ලෙන් පුරාණ විහාරය	1085
ශ්‍රී ඤාණවිජයාලෝක විහාරය	1087
සඳුනඳපුර පුණ්‍යභූමි විහාරස්ථානය	1091
ශ්‍රී විමලරාම විහාරය	1093
ශ්‍රී ආනන්ද ඛේධි විහාරස්ථානය	1095
මල්වත්ත තිස්සපුර ශ්‍රී සුදර්ශනාරාමය	1097
උත්තර ජයමහා විහාරය	1099
ශ්‍රී පුළුපාරාම රජමහා විහාරය	1101
බුද්ධිංගල ආරණ්‍ය සේනාසනය	1103
ශ්‍රී පුර්වාරාම විහාරස්ථානය	1105

දඹුල්ල ව්‍යාපෘතිය	1076-1122
පුරාණ ශිරිලෙන් විහාරය	1109
පුරාණ ශ්‍රී ඛේධිමළු විහාරය	1111
සුදර්මෝදය විහාරය	1113
පෙත්මග මළුව විහාරය	1115
ශ්‍රී ගංගාරාම විහාරය	1117
ශ්‍රී සම්බුද්ධරාජාරාමය	1119
පුරාණ ඛේධිමළු විහාරය	1121

රම්බා ව්‍යාපෘතිය	1123-1142
සිරි ධම්මරතන බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය	1133
ශ්‍රී විජය බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය (හත්බෝධිය)	1135
අරන්චෙල පුරාණ විහාරය	1137
ගල්වැටි පුරාණ විහාරය	1139
ශ්‍රී ජයවර්ධනාරාමය	1141

රත්නපුර ව්‍යාපෘතිය	1143-1174
ශ්‍රී විද්‍යාවර්ධන පිරිවෙන	1145
ශ්‍රී මදුරසිංහාරාම පුරාණ විහාරය	1147
ශ්‍රී සුගතාරාම අසුමහ ශ්‍රාවක පුරාණ විහාරස්ථානය	1149
විජයසනා භාවනා මධ්‍යස්ථානය	1151
ශ්‍රී විජයාරාමය	1153
පියදර්ශනාරාම උඩගල්ලෙන් විහාරය	1157
ශ්‍රී සිද්ධාර්ථාර්ථදාස පිරිවෙන	1161
දෙවිරම් විහාරය	1163
ශ්‍රී සුමනතිස්සාරාම මහා විහාරස්ථානය	1165
මුවලින්දාරාම විහාරස්ථානය	1167
ශ්‍රී චලගම්බා රජමහා විහාරය	1171
පුරාණ ගල්ලෙන් විහාරය	1173

මඩකලපුව ව්‍යාපෘතිය	1175-1178
ශ්‍රී බුද්ධ ජයන්ති විහාරය	1177

මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිශිත වන ව්‍යාපෘති

